

При проведенні пред'явлення для впізнання речей слідчий не запросив захисника.

Кримінальний процесуальний кодекс України не вимагає обов'язкової участі захисника під час проведення слідчих (розшукових) дій, до участі в яких не залучається підозрюваний, оскільки проведення таких слідчих дій не порушує прав останнього. З огляду на те, що такі слідчі дії, як пред'явлення речей для впізнання потерпілим, проводилися лише за участю потерпілих у присутності понятих і без участі підозрюваного, участь захисника в таких слідчих діях не є обов'язковою (п. 3.2.1. Огляду судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика), рішення внесені до ЄДРСР, за квітень 2021 року).

При проведенні пред'явлення для впізнання за фотознімках, слідчий не запросив понятих.

Відповідно до ст. 223 КПК України слідчий, прокурор зобов'язаний запросити не менше двох незаінтересованих осіб (понятих) для пред'явлення особи для впізнання, винятками є випадки застосування безперервного відеозапису ходу проведення відповідної слідчої (розшукової) дії.

Отже, відсутність понятих при проведенні даної слідчої розшукової дії передбачає обов'язкове здійснення її безперервної відео фіксації.

При проведенні пред'явлення для впізнання за фотознімками слідчий не запросив захисника підозрюваного.

Відсутність захисників під час проведення впізнання обвинувачених свідками за фотографіями за відсутності доказів їх повідомлення захисників про час та місце проведення цієї слідчої дії становить порушення права на захист, що має наслідком недопустимість як доказу протоколу вказаної слідчої (розшукової) дії (2.3.4. Огляду судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика), рішення внесені до ЄДРСР, за період 01.01.2020-30.12.2021 року).

В протоколі пред'явлення для впізнання речей слідчий не зазначив ознаки, за якими потерпілий впізнав особисті речі.

Протокол пред'явлення потерпілим речей для впізнання, в якому не зазначено ознак, за якими потерпілі впізнали особисті речі, а наведено лише загальні фрази про ознаки таких речей, не описано їх деталей, є недопустимим доказом (п. 2.5 Огляду судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика), рішення внесені до ЄДРСР, за період 01.01.2020-30.12.2021 року).

В протоколі пред'явлення для впізнання особи слідчий не зазначив описання всіх осіб, які пред'являлися для впізнання.

Протокол пред'явлення особи для впізнання є недопустимим доказом, якщо він не містить описання усіх осіб, які пред'являлися для впізнання, вказівки на спосіб проведення слідчої дії та відомостей щодо анкетних даних особи, яка була впізнана. Детальніше з текстом ухвали ККС від 21.07.2020 у справі № 331/2390/17 (провадження № 51-1230км20) можна ознайомитися

за

посиланням

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/90563134>.

Слідчий провів пред'явлення для впізнання неповнолітнього підозрюваного без залучення захисника.

Проведення слідчої дії за участю неповнолітнього за відсутності захисника та законного представника має наслідком недопустимість доказів, отриманих під час такої слідчої дії (2.3.1. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо недопустимості доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 2018 року по жовтень 2020 року).

Від захисника надійшло клопотання про повідомлення всіх слідчих (розшукових) дій, щодо його підзахисного. Слідчий провів пред'явлення для впізнання підозрюваного свідком без залучення захисника підозрюваного.

Відсутність захисників під час проведення впізнання обвинувачених свідками за фотографіями за відсутності доказів їх повідомлення захисників про час та місце проведення цієї слідчої дії становить порушення права на захист, що має наслідком недопустимість як доказу протоколу вказаної слідчої дії (2.3.4. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду щодо недопустимості доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 2018 року по жовтень 2020 року).

При проведенні досудового розслідування слідчий провів двічі пред'явлення для впізнання однієї і тієї ж особи.

Відповідно до ст. 228 КПК України перед пред'явленням для впізнання слідчому заборонено попередньо показувати особі, яка впізнає, особу, яка повинна бути пред'явлена для впізнання, та надавати інші відомості про прикмети цієї особи, а також проводити повторне пред'явлення особи для впізнання тій самій особі, яка впізнає, та за тими самими ознаками. Недотримання цих правил має наслідком визнання протоколу пред'явлення особи для впізнання недопустимим доказом Детальніше з текстом постанови ВС від 02.02.2021 у справі № 366/1365/17 (провадження № 51-5752км19) можна ознайомитись за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94738005> (2.6 Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Рішення, внесені до ЄДРСР, за I півріччя 2021 року).

Сторона захисту подала касаційну скаргу, в якій стверджували про недопустимість даних протоколу пред'явлення особи для впізнання за фотознімками, де слідчий всупереч вимогам ч. 6 ст. 228 КПК України належним чином не аргументував проведення пред'явлення особи для впізнання саме за фотознімками, а міг би провести візуальне впізнання підозрюваного.

Відповідно до ч. 6 ст. 228 КПК України за необхідності впізнання може провадитися за фотознімками, матеріалами відеозапису з додержанням вимог, зазначених у частинах 1 та 2 ст. 228 КПК. Проведення впізнання за фотознімками, матеріалами відеозапису виключає можливість у подальшому пред'явленні особи для впізнання.

Слідчий з метою встановлення загиблої особи, ходив поквартирно і пред'являв фото для впізнання особи, про що склав протокол впізнання, вписавши усіх, хто відкрив двері.

Відповідно до ч. 1 ст. 228 КПК України перед тим, як пред'явити особу для впізнання, слідчий, прокурор попередньо з'ясовує, чи може особа, яка впізнає, впізнати цю особу, опитує її про зовнішній вигляд і прикмети цієї особи, а також про обставини, за яких вона бачила цю особу, про що складає протокол. Якщо особа заявляє, що вона не може назвати прикмети, за якими впізнає особу, проте може впізнати її за сукупністю ознак, у протоколі зазначається, за сукупністю яких саме ознак вона може впізнати особу. Забороняється попередньо показувати особі, яка впізнає, особу, яка повинна бути пред'явлена для впізнання, та надавати інші відомості про прикмети цієї особи.

Відповідно до ч. 6,7 ст. 228 КПК України за необхідності впізнання може провадитися за фотознімками, матеріалами відеозапису з додержанням вимог, зазначених у частинах 1, 2 ст. 228 КПК України. Проведення впізнання за фотознімками, матеріалами відеозапису виключає можливість у подальшому пред'явленні особи для впізнання.

7. Фотознімок з особою, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими фотознімками, яких повинно бути не менше трьох. Фотознімки, що пред'являються, не повинні мати різких відмінностей між собою за формою та іншими особливостями, що суттєво впливають на сприйняття зображення. Особи на інших фотознімках повинні бути тієї ж статі і не повинні мати різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі з особою, яка підлягає впізнанню.

При проведенні пред'явлення для впізнання виділив підозрюваного, шляхом неохайного зовнішнього вигляду серед інших статистів.

Відповідно до ч. 2 ст. 228 КПК України особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути не менше трьох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі.

Слідчий запросив трансгендера Марію (за паспортом особа чоловічої статі) для пред'явлення для впізнання. Кримінальне правопорушення було скоєно особою жіночої статі.

Відповідно до ч. 2 ст. 228 КПК України особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути не менше трьох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі.

При проведенні пред'явлення для впізнання особи слідчий вніс відомості щодо особи, яку було взято під захист.

Відповідно до ч. 2 ст. 228 КПК України при пред'явленні особи для впізнання особі, щодо якої згідно з КПК України вжито заходів безпеки, відомості про особу, взяту під захист, до протоколу не вносяться і зберігаються окремо.

Слідчий провів пред'явлення для впізнання за голосом, забезпечивши при цьому візуальний контакт між всіма учасниками процесуальної дії.

Відповідно до ч. 9 ст. 228 КПК України пред'явлення для впізнання може здійснюватися за голосом або ходою, при цьому впізнання за голосом повинно здійснюватися поза візуальним контактом між особою, що впізнає, та особами, які пред'явлені для впізнання.

При проведенні пред'явлення для впізнання за фотознімками слідчий пред'явив один із фотознімків з розмитим зображення.

Відповідно до ч.7 ст. 228КПК - фотознімок з особою, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими фотознімками, яких повинно бути не менше трьох. Фотознімки, що пред'являються, не повинні мати різких відмінностей між собою за формою та іншими особливостями, що суттєво впливають на сприйняття зображення. Особи на інших фотознімках повинні бути тієї ж статі і не повинні мати різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі з особою, яка підлягає впізнанню.

Під час проведення впізнання за голосом, особи які були пред'явленні для впізнання знаходились у полі зору особи, що впізнає і вона могла вільно їх бачити.

Відповідно до ч.9 ст.228 КПК України впізнання за голосом повинно здійснюватися поза візуальним контактом між особою, що впізнає, та особами, які пред'явлені для впізнання.

Перед пред'явленням для впізнанням, яке було здійснено у відділенні поліції, підозрюваного пред'явили потерпілій на вулиці. При цьому інші особи для впізнання їй тоді пред'явлені не були.

Відповідно до ч. 1,2 ст.228 КПК забороняється попередньо показувати особі, яка впізнає, особу, яка повинна бути пред'явлена для впізнання, та надавати інші відомості про прикмети цієї особи.

Постанова ККС ВС у справі № 761/2021/16-к (провадження № 51-3904км19)

<https://m.facebook.com/supremecourt.ua/photos/a.113951749379719/652343452207210/>